

Skoglyvegen Barnehage

Årsplan 2024/2025

«Et godt og inkluderende mangfold»

Innhold

1 Organisering	5
Hovedmål	5
Eier/driftsform.....	5
Samarbeidsutvalget (SU)	5
Foreldreråd.....	5
2 Presentasjon av barnehagen	5
Barnehagens historie.....	5
Tradisjoner.....	6
Presentasjon av personalet	7
Taushetsplikt	7
Opplysningsplikt	7
Barnehagens kompetanse	8
Åpningstid.....	8
Dagsrytme	9
Servicetilbud.....	9
3 Barnehagens verdigrunnlag.....	9
Barn og barndom.....	9
Demokrati.....	9
Mangfold og gjensidig respekt	10
Likestilling og likeverd	11
Bærekraftig utvikling	11
Livsmestring og helse	11
Rett til et trygt omsorgs- og læringsmiljø lovfestes.	13
4 Barnehagens formål og innhold	14
Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg.....	14
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	15
Barnehagen skal fremme danning	15
Barnehagen skal fremme læring	15
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	16
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	16
5 Barns medvirkning.....	17
6 Samarbeid mellom hjem og barnehage	18
7 Overganger	18
Når barnet begynner i barnehagen	18
Overganger innad i barnehagen.....	19

Overgangen mellom barnehage og skole.....	19
8 Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	20
Planlegging	20
Årsplan.....	20
Vurdering.....	21
Dokumentasjon, observasjon og kartlegging	21
Observasjonsskjema til bruk i barnehagen.	22
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.....	22
9 Barnehagens arbeidsmåter	24
Progresjon	24
Barnehagens digitale praksis.....	24
10 Barnehagens fagområder	24
Kommunikasjon, språk og tekst	24
Kropp, bevegelse, mat og helse	25
Kunst, kultur og kreativitet.....	26
Natur, miljø og teknologi.....	26
Antall, rom og form	27
Etikk, religion og filosofi	28
Nærmiljø og samfunn.....	28
12 Språklig og matematisk utvikling.....	29

1 Organisering

Hovedmål

Å følge de lover og retningslinjer som Barnehageloven og «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver» (2017) gir oss. Vi ønsker å gjøre barnehagen til et sted der alle barn blir sett og føler seg trygge, og der de får gode lærings- og utviklingsmuligheter. Barnehagen skal gi rom for danning, lek og læring. Vi vil gi barna en hverdag preget av omsorg, gode relasjoner, humor og glede, men det skal også være plass til å utrykke følelser som sinne og tristhet. For å få til dette er vi avhengig av god kommunikasjon med barn, foreldre og oss personale imellom, gi tid og rom for lek og være aktive voksne som skaper gode relasjoner med barna.

Eier/driftsform

Barnehagen eies av Else Marit Nilsen som AS og er en privat barnehage. Barnehagen har 230 kvm areal for barn i alderen 0-6 år. Eierne skal se til at barnehagen drives innenfor gjeldende lover og vedtekter.

Samarbeidsutvalget (SU)

Samarbeidsutvalget består av tre medlemmer. En representant fra foreldrene, en fra personalet og eier har møteplikt med uttalelsesrett. Utvalget er et samarbeidsorgan for foreldre, personalet og eiere. Utvalget har ansvar for den generelle driften i nær kontakt med barnehagens styrer. I år består samarbeidsutvalget av Simen Knutsen (leder) og Marius Skaanes (vara) fra foreldrene. Fra personalet er Eskil Moe Fornes representant.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av alle foreldrene/foresatte til barna i barnehagen. Foreldrerådet skal ivareta barnas og foreldrenes interesser når det gjelder å sikre gode utviklings- og aktivitetsmuligheter samt fremme samarbeidet mellom hjem og barnehage.

Foreldrerådets leder: Jannike Gartland, vara: Bohdan Yanitskyi.

2 Presentasjon av barnehagen

Barnehagens historie

Barnehagen ble startet september 2004, og drives i Høknes barneskoles lokaler. Lokalene ble før brukt til sløyd og forming. Lokalene er oppusset og ombygd. Til sammen ca. 350 kvadratmeter fordelt på 5 avdelinger med boder, kontor, personal rom og garderober.

Tradisjoner

Enhver barnehage har sine egne tradisjoner og måter å forberede og markere høytider og merkedager på. Her er litt informasjon om våre tradisjoner.

Fødselsdager: Bursdagsbarnet medvirker ut fra sine forutsetninger og behov. Avdelingen legger føringen for gjennomføring. Hovedfokuset er barnet. Det er anledning til foreldrestyrt feiring i barnehagen.

Lucia: feires i barnehagen og ute i nærmiljøet.

Besøk i kirken: Barnehagen besøker kirken i adventstiden. Barn som etter foresattes ønske ikke skal i kirken får en alternativ aktivitet i barnehagen.

Barnas julebord: Hvert år før jul har vi julebord for barna. Da lager vi og spiser tradisjonell julemat og dessert, pynter barnehagen til fest og koser oss sammen. Barn og personale pynter seg litt ekstra denne dagen.

Nissefest: En av de siste dagene før jul har vi nissefest. Barna kler seg ut som nisser og vi spiser nissegrøt. Nissen kommer på besøk og har med seg overraskelse.

Julefrokost: Vi inviterer foreldre til frokost i barnehagen.

Påskefrokost: Vi inviterer foreldre til frokost i barnehagen.

17. mai: Vi lager flagg og annen 17-mai-pynt som vi pynter med i barnehagen. Vi går i barnehagens prøve-17.maitog, synger «Ja vi elsker», leker gamle og tradisjonelle 17.mai-leker. Vi har pølsebod

Markering av religiøse høytider:

Vi markerer høytider ut fra de ulike religioner og kulturer som er representert i barnehagen.

Prosjektforestilling/sommerfest: Sommerfesten avholdes for barn, søsken og foreldre i barnehagen i juni. Barna lager en liten forestilling der de viser frem noe av det vi har jobbet med dette barnehageåret. Alle familier har med seg mat fra sin kultur, og etter forestillingen spiser vi sammen. Dette er barnehagens **dugnad**. I betalings- og dugnadskontrakten forplikter man seg til å bidra på dugnad, hvis man ikke bidrar er gebyret pålydende kr.750,-

Annet:

Vi deltar i tillegg på enkelte kulturarrangement som teater, kino og markeringer i lokalmiljøet

Presentasjon av personalet

Else Marit Nilsen, eier
Kate-Iren Aasen Sævik, styrer
Emma Andersson, styrerassistent
Monica Grande, assistent
Ingvild Aamodt Okstad, pedagogisk leder
Ann Siri Nilssen, fagarbeider
Mandy Zakel, fagarbeider
Hawo Maccalin, renholder
Mads Grande Jenssen, fagarbeider
Hawo Said, fagarbeider
Silje Aunan, fagarbeider
Sabrina Mading, fagarbeider
Line Adde, pedagogisk leder
Line Kristine Hansen, pedagogisk leder
Kristin Sagnes, pedagogisk leder
Ma Liezel Hermanstad, fagarbeider
Eskil Fornes, assistent
Cloude Yeah, pedagogisk leder
Ellinor Lovise Berre, fagarbeider
Emilie Selnes Sævik, lærekandidat i Barne-og ungdomsarbeiderfaget
Alai Awol, assistent
Anette Hansen, medarbeider
Fatema Taher, tilkallingsvikar

Vi vil også til tider ha praksiselever fra Olav Duun Videregående Skole, NAV, Jobbsjansen v/Namsos opplæringscenter, Nord universitet og DMMH

Alle som jobber i barnehage, må vise godkjent politiattest før de begynner å jobbe.

Taushetsplikt

Personalet i barnehagen er underlagt taushetsplikt. Dette innebærer at vi er forpliktet til å tie om opplysninger som vi får om barn og deres familie.

Opplysningsplikt

Barnehagepersonalet har ifølge barnehageloven plikt til å gi beskjed til barnevern ved mistanke om at barn er utsatt for overgrep eller omsorgssvikt. Vi har også plikt til å samarbeide med sosialtjenesten og gi den kommunale helse- og omsorgstjenesten bistand i klientsaker. Dette krever samtykke fra foreldrene så lenge ikke alvorlighetsgraden krever noe annet. Hvis mistanken gjelder vold eller seksuelle overgrep skal barnehagen melde fra uten å informere foreldre.

Personalet har også plikt til å anmelde eller på annen måte avverge alvorlige forbrytelser som seksuelle overgrep og grov legemsbeskadigelse, gjelder også mistanke om fare for kjønnslemlestelse.

Barnehagens kompetanse

Formelle kompetanse:

3-årig høyskole førskolelærerutdanning/barnehagelærerutdanning. Med fordypning i:

- veiledning
- organisasjon og ledelse
- fysisk fostring
- småbarns pedagogikk
- læring og ledelse
- pedagogikk med profesjonskunnskap og yrkesetisk danning.

Barne- og ungdomsarbeider.

Barnehagen har videre- og etterutdanning innen:

Spesialpedagogikk innen lese, skrive og språkvansker. Leksolog.

Spesialpedagogikk 1 og 2.

Flerkulturell forståelse

Psykisk helse i barnehagen

Småbarns-pedagogikk

Assistentkurs og 10 timers kurs i sosialpedagogikk og spesialpedagogikk

Pedagogisk ledelse i barnehagen.

Uformelle kompetanse:

Forming, friluftsliv, matlaging, kunst og håndarbeid, musikk, ledelse, drama, lese og fortellerkunst, dans, matematikk og flerspråklighet.

Kompetanse- og organisasjonsutvikling:

Skoglyvegen barnehage skal være en barnehage i utvikling. Kompetanseheving gjennom studier, kurs og intern opplæring og refleksjonstid er noe vi prioriterer.

Områder som vi jobber med i perioden 2020-2024:

- Lederutvikling, ledelse i pedagogiske prosesser. Samarbeid med DMMH via Rekom.
- Veiledningskompetanse
- Psykisk helse i barnehagen
- Handlingsplan for inkluderende barnehagemiljø
- Foreldresamarbeid

Åpningstid

Barnehagens åpningstid er kl. 06.45-16.30, mandag-fredag. Vi har utvidet åpningstid ved behov og på forespørsel (må spørre før kl. 16 dagen før et evt. behov).

Julaften, nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag er barnehagen stengt. Barnehagen holder åpent i mellomjula og i den stille uke hvis det er behov.

Barnehagen har 5 planleggingsdager pr. år. Da er barnehagen stengt.

Barna skal til sammen ha minimum 4 ukers ferie hvor 3 uker er sammenhengende, planleggingsdagene regnes som den 4. Ferieuka.

Dagsrytme

06.45 Barnehagen åpner.
08.30-09.30_ Frokost
10.00-14.00 Fri lek inne/ute, gruppe aktiviteter, utflukter.
11.30-13.00 Lunsj (Varm mat minst to ganger i uka).
15.00 Frukt-grønt måltid.
14.00-16.30 Fri lek inne/ute, tilrettelagte aktiviteter.
Dagsrytmen tilpasses de enkelte avdelingene.

Servicetilbud

Utvidet åpningstid – etter avtale med foreldrene.
Leasing av votter: 250 kr. i året
Leasing av ullsokker: 150 kr. i året.
Vasking av ytterklær: 50 kr. pr. mnd.
Bleiekjøp: kr. 3 per bleie/ svømmebleier kr 10 pr bleie.

3 Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom

I barnehagen skal alle barna ha en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. I fellesskap med andre skal barnehagen legge til rette for at barna utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal gjennom lek og samspill gi barna mulighet til å videreutvikle empati for andre og en forberedelse til aktiv deltagelse i samfunnet. Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn.

Dette gjør vi:

- Jobber for å skape trivsel for enkeltbarn og hele barnegruppen
- Jobber for å legge til rette for en god hverdag og gode utviklingsmuligheter som beskrevet i denne årsplanen
- Setter av tid til refleksjon angående vår rolle som voksne for barna på personalmøter

Demokrati

I barnehagen har vi fokus på medvirkning, danning og demokrati. Mangfold i uttrykksformer er påkrevet, slik at det ikke kun er det verbale språket som gjelder.

Det legges vekt på å få barn til å snakke sammen, å erfare at det finnes forskjellige synspunkter. Barna skal oppleve å ha en plass i fellesskapet og ha medvirkningsmuligheter. De skal få erfaring med, og en begynnende forståelse for demokratiske verdier.

Dette gjør vi:

- Samtaler med og lytter til barna
- Gir barna mulighet til å påvirke sin hverdag
- Lar barns mening ha betydning
- Vi voksne må tåle å bli valgt bort av et barn
- Legger til rette for at barna utvikler et språk som gir dem mulighet til å si sin mening i ulike sammenhenger
- Tolke barns ytringer og kroppsspråk og ta hensyn til dette i planer og hverdagssituasjoner
- Jobber med å gi barna forståelse for hvordan de kan påvirke sine omgivelser
- Jobber med å gi barna ansvarfølelse for at andre skal ha det bra
- Gir barna erfaring med demokratiske prosesser som avstemming (f.eks. hvor skal vi på tur?)

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barns nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Alle barn skal føle seg sett og anerkjent for den de er, og de skal være en del av fellesskapet. Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet ut ifra barnas egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle felleskap. Barnehagen skal også synliggjøre den samiske kulturen og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet.

Dette gjør vi:

- Familietreff
- Foreldretreff
- Sommerfest
- Markering av samenes nasjonaldag
- Markering av ulike religiøse høytider
- Barnehagen legger til rette for at alle kan lære av hverandre i form av at alle barn kan få dele av sin egen kultur og være med på å lære bort ord på sitt morsmål.
- Barnehagen bruker mangfold som ressurs i forhold til flerspråklige og flerkulturelle ansatte.
- Hilser på ulike språk

Likestilling og likeverd

Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Skoglyvegen Barnehage er en flerkulturell barnehage – alle skal bli likt behandlet uavhengig av kultur, språk, kjønn, funksjonsevne, status, religion og livssyn.

Dette gjør vi:

- Er en arena med stort mangfold som setter pris på ulikheter
- Jobber med at barna skal utvikle respekt for hverandre
- Synligjør og verdsetter at vi har mange ulike språk og kulturer i barnehagen.
- Jobber med egne holdninger i personalgruppen for å møte barn og foreldre på en åpen og inkluderende måte

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine (Rammeplanen 2017, s.10). Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier og holdninger, og lære barna å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Rammeplanen (2017) sier at «barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen». Barnehagen må da bidra til at barna får naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold og opplever tilhørighet til naturen. Det vi blir glade i vil vi ta vare på!

Dette gjør vi:

- Jobber med bærekraftig utvikling ut fra barnas alder og modningsnivå.
- Barna får erfaring med sortering av matavfall, papir, restavfall og plast allerede når de er små.
- Vi plukker opp søppel etter oss
- Vi plukker søppel ute i barnehagen
- Vi snakker om hva søppel ute i naturen gjør med jorda vår
- Har fokus på hva som skjer i naturen til ulike årstider og at alt som er i naturen har sin oppgave
- Vi har alltid med poser på tur slik at vi kan plukke søppel vi kommer over
- Har fokus på gjenbruk

Livsmestring og helse

Livsmestring og helse er et vidt og viktig område. Grunnlaget for dette legges i hjemmet, men også barnehagen kan hjelpe barna å utvikle gode evner til å mestre livets små og store utfordringer. Det barna opplever i tidlig alder vil påvirke deres fysiske og psykiske helse

resten av livet. Vi ønsker å gi hvert enkelt barn omsorg, følelsen av tilhørighet, gode vaner og støtte til å mestre fysiske og psykiske utfordringer. Det å få et positivt forhold til egen seksualitet, og utvikle evnen til å sette grenser for seg selv og andre har betydning for barnas psykiske helse. Derfor er også barn og seksualitet et aktuelt tema allerede i barnehagen.

Barn og seksualitet

Barnehagen skal bidra til at barn skal få et godt og naturlig forhold til egen kropp. Barna skal få en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser. Det må tydeliggjøres for barna, hva som er naturlig og hva som er ulovlig. Barna skal ha god kunnskap om og kunne sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser. Barnehagen skal ha et godt samarbeid med foreldre.

Dette gjør vi:

- Samtaler med barna gjennom lek.
- Samlingsstunder – (film og samtaler)
- Bruker bøker
- Rollespill
- Foreldremøter som omhandler dette tema
- Alle ansatte får veiledning ang. tema.

Psykisk helse:

Skoglyvegen barnehage har satt dette temaet på dagsorden og har dette som en rød tråd i vårt daglige arbeid. Den psykiske helsen har fått større plass i det daglige arbeidet.

I arbeid med dette området i vår barnehage er vi opptatt av at barna skal oppleve gode relasjoner med barn og voksne, og at de gjennom å møte motgang og gleder utvikler gode strategier for å mestre hverdagen. Både her og nå, og senere i livet.

Dette gjør vi:

- (Tilvenningsrutiner se pkt. om oppstart i barnehage) Når barn blir tildelt plass tilbyr vi hjemmebesøk hvor styrer og pedagogisk leder kommer hjem til barnet som det første møte. Dette er starten på tilvenningsprosessen. Vi har foreldremøte på våren for alle nye som starter i august med tema tilvenning, hva det vil si og hva vi forventer av foreldrene i denne perioden.
- Aldersreine grupper, jobber mye i små grupper for å oppnå samspill, fellesskap, vennskap og trygghet. Vi tar i bruk observasjoner og kartlegginger av hvert enkelt barn. Hvilke styrker har barnet og hvilke utfordringer har barnet.
- Har to foreldresamtaler i året og flere etter behov. En tett og god dialog med heimen er viktig. Vi er kjent med vår opplysningsplikt til barnevernet jf. barnehageloven §22.

- Vi har også en beredskapsplan mot mobbing som alle ansatte kjenner til. Ved slike hendelser trekker vi raskt inn foreldrene til samarbeid og eventuelt alle foreldre om det er behov for det.
- En trygg og god start er viktig for hele barnehagetiden. Vi ønsker i samarbeid med foreldre å tilpasse tilvenningstiden til hvert enkelt barns behov.
- Grundig arbeid med tilvenning vil legge et godt grunnlag for samarbeide med foreldre, og kan også være med å hjelpe slik at vi kommer tidligere i gang med eventuelle tiltak det er behov for
- Ulike tema som vennskap, følelser og kropp
- Samarbeider med andre instanser (PPT, helsestasjon, barnevern osv.)
- Bruker Handlingsplan for inkluderende barnehagemiljø
- Tar i bruk vår opplysningsplikt til barnevern/politi når det er nødvendig

Helsefremmende vaner:

Gode vaner for kosthold og fysisk aktivitet har betydning for barnas helse. Barnehagen kan bidra til at barna får gode vaner ved å legge til rette for varierte og næringsrike måltider, og tid og rom til fysisk aktivitet og hvile.

Dette gjør vi:

- Dagsrytme som legger til rette for at barna skal få dekket sine behov for mat, aktivitet og hvile/søvn
- Fysisk aktivitet er et av våre satsningsområder i barnehagen med daglig fysisk aktivitet ut fra alder og modningsnivå.
- Aktiv bruk av nærområdet med svømmehall, idrettshall turområder som stimulerer til fysisk aktivitet
- Vi har alle måltider i barnehagen frokost, lunsj, mellommåltid og frukt. Dette for å sørge for at alle barn skal kunne utvikle matglede og sunne helsevaner.
- Varmåltid serveres en gang i uka
- De største er med på å forberede/tilberede mat

Rett til et trygt omsorgs- og læringsmiljø lovfestes.

01.01.21 ble lovbestemte krav om at barnehagene jobber systematisk for et godt og inkluderende barnehagemiljø. Kommunen som tilsynsmyndighet har plikt til å påse at barnehagene følger regelverket.

Dette innebærer at barnehagen har:

- Aktivitetsplikt for å finne ut hvordan barna har det
- Plikt til å undersøke ved mistanke om at ett eller flere barn blir krenket
- Aktivitetsplikt når det er mistanke om at personal krenker barn

- Plikt til å sette inn tiltak når det avdekkes at det er noen som ikke har det bra i barnehagen.
- Må lage en plan for oppfølging, denne skal skriftliggjøres.
- Plikt til å undersøke når forelder mener at barnet er utsatt for krenkelser/mobbing.
- Alle ansatte er pliktig til å melde fra til styrer ved mistanke/kjennskap til at et barn ikke har det bra i barnehagen
- Plikt til å ha en internkontroll som dekker området barnehagemiljø

At barn skal ha et trygt omsorgs- og læringsmiljø er selvfølgelig noe vi Skoglyvegen barnehage alltid har vært opptatt av. Vi har i mange år hatt en internkontroll med rutiner og handlingsplaner når det er mistanke eller bekreftede tilfeller av mobbing og utestengelser. Vi har også over tid jobbet med barns trivsel og psykiske helse ved studier, kurs og tid til refleksjoner over egen praksis på personalmøter. Et godt omsorgs- og læringsmiljø er avgjørende for trivsel og god psykisk helse. Ved at en slik lov innføres vil uansett øke bevisstheten til oss som jobber i barnehagen selv. Noe som betyr at vi trolig vil avdekke mer og gjøre tiltak på et tidligere tidspunkt. Det kan også gjøre at vi i enda større grad blir bevisst på egen og hverandres praksis, og at vi reflekterer sammen rundt dette for at vi i størst mulig grad blir gode rollemodeller og trygge voksne for alle barn. Loven pålegger oss også som nevnt mer skriftliggjøring av planer og tiltak slik at arbeidet blir i større grad formelt og dokumentert.

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Omsorg er nært knyttet til trygghet, trivsel, glede, livsmestring og helse. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner, empati, nestekjærlighet og til å gradvis ta større ansvar for seg selv og fellesskapet. Vi som jobber i barnehagen skal møte alle barna med åpenhet, varme, interesse og skape gode omsorgsfulle relasjoner til og mellom barna. Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, legge til rette for tilknytning ved å være lydhøre for barns uttrykk, og være gode rollemodeller ved å støtte barna i å vise omsorg for andre. Å gi og ta imot omsorg er en viktig del av den sosiale kompetansen vi ønsker barna skal utvikle.

Dette gjør vi:

- Dagsrytme, med plass til å ta hensyn til ulike behov
- Felles opplevelser (turer/aktiviteter)
- Refleksjon i personalgruppa
- Gi mestringsopplevelse, (støttende stilas)
- Tilpasse seg til enkeltbarns behov

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling» (Rammeplanen 2017, s.20). Rammeplanen (2017) sier at barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur, inspirere til og gi rom for ulike typer lek, ute og inne, og bidra til at barn opplever glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.

Når de voksne er engasjerte, skaper det engasjerte barn. Når vi gjør noe vi liker og interesserer oss for, utviser vi en entusiasme og glede som er smittende (Lysklett, 2006, s.38).

Dette gjør vi:

- organiserer og inspirerer til ulike typer lek
- legger til rette for og fremmer et inkluderende miljø
- observerer, støtter, deltar i, veileder barna og beriker leken på barnas premisser
- er bevisste og engasjerte voksne som tar initiativ til og bidrar aktivt til at alle kommer inn i leken
- være voksne som byr på seg selv og som deltar aktivt i leken sammen med barna

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.

Dette gjør vi:

- jobber i grupper store deler av dagen, noe som gjør at hvert enkelt barn blir lagt merke til, anerkjent og følges opp på en god måte.
- tilrettelegger for meningsfulle opplevelser/aktiviteter som fremmer utforskning og læring. For eksempel faste turdager, spontane aktiviteter ut fra hva barna snakker om, barna får selv bestemme aktiviteter.
- bevisstgjør personalet på å være lyttende og deltagende voksne som ser barna.

Barnehagen skal fremme læring

Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Det er viktig at barna bruker hele kroppen og alle sanser i læringsprosessen. Barnehagen skal legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring, og sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

Dette gjør vi:

- følger barns initiativ
- hjelper barna til å få gode læringsstrategier
- temaarbeid/prosjektarbeid
- fysisk aktivitet
- legger til rette for bruk av alle sanser
- samlingsstunder

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse må utvikles for barn i barnehagen. Det er viktig for å fungere med andre barn og gjennom sosialt samspill utvikles ferdigheter, kunnskaper og holdninger. Barnehagen skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barna skal lære å mestre balansen mellom å ivareta sine egne behov og det å ta hensyn til andres behov. De voksne må støtte opp barnas initiativ til samspill, samtale om normer for samhandling og støtte barna i å ta andres perspektiv. Personalet skal også lære barna å sette egne grenser, og respektere andres grenser og forebygge og stoppe utestenging og mobbing.

Barnehagen jobber med dette gjennom blant annet prosjekter som går over hele år. Vennskap er et tema hvert år, fordi det kan omfatte så mye, og er veldig viktig. Vennskap dannes i ulike typer lek både voksenstyrt eller tilrettelagt eller av barns eget initiativ. I vår barnehage lærer vi at alle er like mye verdt uansett hvilken kultur man kommer fra, hvordan man snakker eller hvordan man ser ut. Og det at vi har barn med ulike kulturer, språk og særskilte behov i barnehagen gjør at forståelsen og felleskapet blir større.

Dette gjør vi:

- daglige samlinger på avdeling
- fellessamling en gang i uka
- samtaler i hverdagen
- opplevelser (turer/aktiviteter)
- bøker, sanger om vennskap
- jobbe med å sette ord på følelser
- prosjektforestilling, felles samling for hele barnehagen
- jobbe med egne holdninger i personalgruppa, vi voksne må være gode rollemodeller

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Vi har språk som et av våre satsningsområder og vi er bevisste på at kommunikasjon og språk påvirkes av alle sider ved barnets utvikling

Arbeid med språk er en viktig del av vår hverdag. Måten vi jobber med dette området både når det gjelder våre holdninger og arbeidsmetoder påvirker barnas muligheter for å utvikle godt språk og gode kommunikasjonsevner.

Dette gjør vi:

- barn bades i språk gjennom at språk blir satt i system.
- års hjul for begrep
- språk blir kartlagt og tiltak satt i gang etter behov
- språkgrupper
- fokus på morsmål, øke statusen på morsmål
- bevisste voksne i kommunikasjon, lek og samspill
- bruke læringsstrategier
- IKT, (Data, nettbrett, mobil)
- bruk av alle sanser når språk skal læres
- kartlegging (danseskjema, TRAS)

5 Barns medvirkning

Rammeplanen (2017, s.27) sier at «barnehagen skal være bevisst på barnas uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov». De minste barnas måter å kommuniseres på må også tas hensyn til. Videre sier rammeplanen (2017) at «barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov».

Når barna får være med å assistere, hjelpe, bidra, delta, gjøre sitt, ha en finger med, hjelpe, å ha innflytelse på, spille en rolle og opptre, opplever barna mestringsfølelse, lærer seg å kommunisere, utvikler sosial kompetanse og respekt for andre mennesker og deres meninger.

Dette gjør vi:

- tar det barn uttrykker med verbalt eller kroppsspråk på alvor
- de minste barnas ønsker i forhold til hvem som skal skifte bleie tas på alvor
- ta utgangspunkt i barnas interesser i planlegging av aktiviteter
- barna får være med å bestemme aktiviteter vi skal gjøre
- kan være med å bestemme hvor skal vi gå på tur
- kan være med å bestemme om vi skal leke utenfor barnehagens gjerde
- barn er forskjellige og medvirker ut fra sitt eget ståsted og behov
- barna må få oppleve at det er verdt det å komme med innspill og perspektiv
- voksnes ansvar å vurdere om det er hensiktsmessig
- barnas initiativ og behov blir tatt hensyn til barnehagens planer og hverdag

6 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen er pålagt å samarbeide med foreldrene for å gi barna en god hverdag i barnehagen som understøtter trivsel og utvikling. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke i barnehagens arbeid med barna. Samarbeidet skal være både med enkeltforeldre og foreldregruppen som helhet. Samarbeidet skal være både formelt gjennom møter og samtaler, og uformelle samtaler i hverdagen.

Dette gjør vi:

- møter og samtaler ved oppstart i barnehagen (se under)
- kaller inn til minst to foreldresamtaler i året, flere ved behov eller ønske fra foreldre
- minst to foreldremøter pr. år, flere ved behov
- foreldremøter med tolk
- samarbeidsutvalg/foreldreutvalg
- uformelle samtaler ved bringing/henting, henvendelser telefon/SMS
- informasjon på barnehagens nettside og Facebook side
- informasjonsskjermer ved inngangene
- SMS, e-post
- månedsplaner

7 Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Et av våre satsningsområder er tilvenning i barnehagen, alle ansatte har en forståelse av at dette tar tid og krever mye av både barn, foreldre og ansatte.

Den første tiden i barnehagen legger et viktig grunnlag for at barnets tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Barnehagen skal samarbeide med foreldrene for å tilrettelegge for at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Hos oss er ikke tilvenningen ferdig før barnet er trygt og det er det pedagogisk leder som avgjør når.

Dette gjør vi:

- hjemmebesøk til alle nye barn før oppstart i barnehagen
- foreldremøte våren før nytt barnehageår for foreldre til barn som begynner barnehagen i august
- oppstartsamtale en av de første dagene barna er i barnehagen
- vi forventer at foreldrene er sammen med barna i barnehagen minst fem dager ved oppstart

- vi ønsker at barna har korte dager den første tiden
- barnehagen og foreldre må samarbeide tett for å vurdere hvert enkelt barns behov

Overganger innad i barnehagen

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

Alle overganger kan være sårbare. Vi ønsker å legge til rette for at overgangene, også innad i barnehagen blir så skånsom som mulig.

Dette gjør vi:

- når det er aktuelt å bytte gruppe skal dette skje i samarbeid med foreldre
- overgangssamtaler ped.ledere
- dokumentasjonsperm samtaler
- besøke ny avdeling
- tilpassede grupper ved behov
- vi er en «Vi barnehage» der vi blir kjent på tvers av avdelinger

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehage, skole og foreldre skal samarbeide om å legge til rette for en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Rammeplanen (2017, s.33) sier at «barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen».

Dette gjør vi:

- følger felles rutiner for overgang barnehage-skole i Namsos kommune (se under)
- gir barna gode verktøy til samhandling og samspill med andre barn og også voksne
- etterspørre på skolene hva som er viktig å kunne i forbindelse med skolestart, eks. selvstendig på do, påkledning, ta imot en beskjed, kunne sitte på plassen sin
- framsnakke skolen, men ikke snakk FOR mye om skolen
- pirre nysgjerrigheten til barna angående skolen
- skoleforberedende aktiviteter også i utelek
- kunne skrive navnet sitt og ha kontroll på tallene fra 1-10
- få leke med bokstaver i barnehagen- lekeskriving
- besøke uteområdet på skolene
- legge til rette for at barna får forskjellige oppgaver ut fra sitt ståsted

Overgangsrutiner i Namsos kommune:

- barnehagen forbereder barna til skolestart. Skoleforberedende aktiviteter som samspill, ta imot en beskjed, selvstendighet, kjenne til skriftspråk, sjangere, bli lest for, utforske, nysgjerrig, turer med mer.

- samarbeid med foreldrene, starter med et eget foreldremøte våren før de begynner siste år i barnehagen. Utveksle forventninger.
- barnehagen kontakter skolen i januar og melder ifra om skolestartere.
- barnehagen formidler informasjon fra skolen om innskrivning.
- barnehagen innhenter samtykke til å overbringe informasjon til skolen fra barnehagen.
- overgangsmøter med skolen
- innen 1. Februar hvert år kartlegges de tospråklige barnas norske kunnskaper som blir levert til skolen. De bruker materiale når de skal fordele elevene i klasser.
- besøker skole og SFO på våren
- barn med IOP, ansvarsgruppe starter samarbeidet med skolen februar året før de starter på skolen.

8 Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Barnehagen har en årsplan som er utarbeidet ut fra Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen (2017). Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Under de ulike fagområdene synliggjør vi progresjon ut fra alder. I tillegg utarbeides månedsplaner og ukeplaner for de ulike barnegruppene ut fra årets gang og endringene i naturen samt ulike tema vi arbeider med gjennom året.

Årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Styrer har ansvaret for å lede prosessen med årsplan. Vi bruker et personalmøte på vinter og et på våren til evaluering, foreldremøte på våren brukes til evaluering i smågrupper og en pedlederdag i året til gjennomgang og refleksjon av årsplan. Ei gruppe blir satt ned og får ansvar for redigering, den blir så sendt ut til samarbeidsutvalget for godkjenning. Den leveres barnehageadministrasjonen, samt at den blir evaluert og sendt inn til barnehageadministrasjonen av styrer og assistentstyrer hvert år.

Årsplanen blir brukt når det lages månedsplaner til avdelingen. Brukes også på personalmøter og interne kurs i barnehagen slik at alle har kjennskap til den. Den legges ut på nett slik at alle foreldre og andre samarbeidspartnere har tilgang til den.

Årsplanen vår viser lokale tilpasninger til pedagogisk praksis, progresjon i fagområdene, våre satsningsområder, hvordan vi jobber med lek, danning og læring. Hvordan vi jobber med barn- og foreldremedvirkning i praksis. Eks både barn og foreldre er med på tilsynsrunde.

Vi vurderer vårt pedagogiske arbeid flere ganger i løpet av året. På personalmøter har vi diskusjonsgrupper der alle grupper har en gitt oppgave. Eksempel på dette kan være refleksjon over en praksisfortelling og/eller refleksjonsspørsmål fra rammeplanen osv.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det vil si at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppa har fått bidratt med. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barns synspunkter og erfaringer skal også inngå i vurderingsgrunnlaget.

Dette gjør vi:

- setter av tid til felles refleksjon på personalmøter
- bruker resultat av kartlegginger/observasjoner til å justere arbeidet
- evaluerer jevnlig arbeidet på avdelingsmøter og personalmøter
- gir foreldre mulighet til å komme med tilbakemeldinger på foreldremøter
- samarbeider med foreldre for å vurdere hva som er viktig for enkeltbarn

Dokumentasjon, observasjon og kartlegging

Dokumentasjon og synliggjøring av hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skjer gjennom planlegging og vurdering av det arbeidet som blir gjort i barnehagen. Vurderinger om barnegruppas og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet.

Dette gjør vi:

- årsplan
- månedsplaner
- årsplan for begrep
- jevnlig skriftlige evalueringer av arbeidet
- felles evaluering på avdelingsmøter/personalmøter
- planer for barn med spesielle behov
- observasjoner
- kartlegging når det er nødvendig
- dokumentasjoner på foreldresamtaler
- referat fra møter
- bilder
- produkt som barna har laget
- praksisfortellinger

Observasjon i barnehagen- våre kartleggingsverktøy

TRAS

«**Tidlig registrering av språkutvikling**» er et observasjonsmateriale i form av skjema der åtte områder som er av betydning for barnets språkutvikling observeres.

TRAS brukes på skolestarterne, ved bekymring for barnets språkutvikling og når man vurderer at barnet bør henvises videre til f.eks PPT.

ALLE MED

Et observasjonsverktøy som skal synliggjøre enkeltbarnets utvikling på en visuell og lettfattelig måte, og omhandler disse områdene: Språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling. Vi bruker disse observasjonene til videre arbeid med å legge til rette for barnets utvikling.

Ved å bruke både TRAS og Alle med vil ansatte kunne se språklig og sosial mestring i sammenheng.

Foreldre har rett til å reservere seg fra bruk av «Tras» og «Alle med».

HJERTESKJEMA

Et eget utviklet samtalskjema vi bruker for å få frem barnets og foreldrenes stemme. Vi blir bedre kjent med barnet og familiens situasjon. I fellesskap kan vi se på om det er noe vi behøver å legge til rette for, for barnets trivsel og utvikling.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

Vi tilpasser det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger. Barn som trenger støtte i korte eller lengre perioder får det. Barn hvor det allmennpedagogiske tilbudet ikke strekker til opplyser vi foreldrene om deres rett til en sakkyndig vurdering og eventuelt spesialpedagogisk hjelp.

Med eller uten spesialpedagogisk hjelp er det vårt ansvar at alle barn inkluderes i det allmennpedagogiske tilbudet.

Dette gjør vi:

- aldersreine grupper, jobber i små grupper
- observasjoner/kartlegginger
- tett og godt foreldresamarbeid
- samarbeid med andre instanser som PPT, BUP, Hab, helsestasjon, barnehagekontoret mfl.
- Tilpassede grupper ved behov. Selv om vi har aldersreine grupper ser vi av og til at enkelte barn har behov for mindre grupper med barn 3-5stk. Barn som er sårbare, utrygge, trenger ro og skjerming.

Alle barn er forskjellige, og hvert enkelt individ har ulike behov. Vi er forpliktet til å møte disse behovene på en god og tilfredsstillende måte.

Våre metoder for å avdekke behov og dekke disse er:

- gruppedeling (antall og sammensetning)
- språkgrupper (antall, sammensetning og nivå)
- samtaler med foreldre
- samarbeid med PPT, BUP, HAB
- førskoleteam
- Handlingsplan for inkluderende barnehagemiljø
- kartleggingsmetoder

BTI- Bedre Tverrfaglig Innsats

Namsos kommune jobber nå med BTI- (Bedre Tverrfaglig Innsats). Målet for dette er at ulike tjenester skal samhandle og jobbe forebyggende med barn/ unge og deres foresatte/familier. Det blir i forbindelse med dette gjennomført felles opplæring og kursdager for barnehager, skoler, PPT, helsestasjon, barnevern, NAV og flyktningetjenesten. Vi i Skoglyvegen barnehage er sammen med flere andre barnehager og skoler med i et pilotprosjekt for BTI. Vi har tro på at dette arbeidet skal føre til at vi oppdager de barna/familiene som trenger hjelp på et tidligere tidspunkt og at hjelpen kan komme raskere og være mer koordinert.

9 Barnehagens arbeidsmåter

Progresjon

I vår årsplan er fagområdene bygd opp med progresjon. På denne måten viser vi til hvordan barna skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. At personalet skal ta i bruk barns medvirkning vil føre til at barna får varierte erfaringer og opplevelser.

Hos oss tar vi utgangspunkt i:

- barnas interesser
- tenker progresjon for hvert enkelt barn, dette er også tema på foreldresamtalene.
- mestring og noe å strekke seg etter er noe vi er opptatte av og gi barna. Det må være en balanse.
- repetisjon er noe barn liker eks eventyr, bøker og turer. De opplever da en fordykning i tema og en gjenkjennelse som oppleves trygt.
- progresjon i opplevelser og erfaringer.
- progresjon i tilgjengelighet av materiale, verktøy og utstyr i barnehagen.
- se progresjonsplan under hvert fagområde
-

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring. Barn skal få erfaring med bruk av digitale hjelpemiddel for informasjonsinnhenting og kreativ utfoldelse. Få en begynnende forståelse for etiske utfordringer med bruk av digitale hjelpemiddel.

Dette gjør vi:

- bruk av nettbrett, mobiler, PC og projektor i ulike aktiviteter med barna
- viser filmer med aktuelle tema på ulike skjermtyper (nettbrett, storskjerm)
- tar bilder/film med nettbrett/mobil
- de største barna får ta bilder/filme
- bruker bildene/filmen som dokumentasjon og som utgangspunkt for samtaler
- bruker google translate til å finne ut av hva noe heter på andre språk
- bruker internett til å finne informasjon om ulike aktuelle tema
- reflekterer sammen med barna angående bruk av digitale hjelpemidler
- følger retningslinjer for personvern

10 Barnehagens fagområder

Kommunikasjon, språk og tekst

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap og å selv være avsender av et budskap.

Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper.

Å samtale om opplevelser tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst.

Dette gjør vi:

- samtaler med barna i lek, aktivitet og rutinesituasjoner
- egen årsplan for begrep
- samlingsstunder
- hilser på ulike språk
- barna får møte ulike språk gjennom barnehagens fokus på statusen til morsmålet
- gjennom rim, regler, sanger og tekster får barna møte ulike språkformer og dialekter
- vi stimulerer til lek med språk, bokstaver, lekeskriving og symboler i leken
- forteller eventyr og leser bøker
- språkgrupper for barn som trenger litt ekstra trening
- spiller ulike spill som stimulerer ordforråd og språk, eks. «Villkatten»
- samtaler og tekstskaiping i etterkant av turer
- månedens tema med ord og begreper
- jobber med bevisstgjøring for personalet slik at vi voksne er aktive og deltagende, «bader barna i språk»- dvs. at vi snakker med barna hele tiden i alle situasjoner og aktiviteter
- bruker biblioteket aktivt

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og god fysisk og psykisk helse. Vi skal legge til rette for aktiviteter der barna skal være i bevegelse, lek og sosial samhandling, og barna skal få oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikle bevissthet om egne og andres grenser. Dette utføres ved at barnehagen tar ut barna i grupper på tur, i hallen og har tema/prosjekt om kroppen. Barnehagen har et eget mattilbud der alle barn får tilbud om lik mat.

Dette gjør vi:

- Legger til rette for fysisk aktivitet ute og inne
- Tar med barna på tur i variert terreng
- Bevegelsessanger og leker

- Kroppen som tema
- Vinteraktivitetsuke for de eldste (3-5 år)
- Toddler-uke for de minste (1-3 år)
- Skolestartene har ei uke med intensiv vanntilvenning (Trygg i vann)
- Serverer sunn og næringsrik mat
- Varmlunsj en dag i uka
- De eldste barna er med på tilberedning av varmlunsj

Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen skal barna få erfaringer med kunst og kultur i ulike former. Personalet skal gi barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Under dette fagområdet skal personalet stimulere barns nysgjerrighet, være med på å utvide deres forståelse og bidra til undring, utprøving og eksperimentering. Barnehagen skal legge til rette for å videreutvikle barns kreative prosesser og uttrykk.

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer og utfordringer, møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykksformer, samt være aktive og uttrykke seg ved å bruke fantasi og skaperglede. Gjennom sansing og utforskning skal barna ha mulighet til å utvikle kreativitet, samhörighet og forståelse. Gjennom bruk av bl.a. bøker, bilder og musikk, drama, formingsaktiviteter og utforskning i temaarbeid skal barnehagen legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.

Dette gjør vi:

- Formingsaktiviteter der barna får uttrykke seg med ulikt materiale
- Turer og tema som utgangspunkt for formingsaktivitet
- Dramatisering av enkle eventyr
- Lytte og danse til ulik musikk
- Delta på konserter, kino o.l.
- Voksne som dramatiserer for barna
- Toddler-uke (mange ulike aktiviteter for de minste barna der de får bruke sansene sine)

Natur, miljø og teknologi

Rammeplan (2017) sier at «Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider». Vi legger til rette for et mangfold av naturopplevelser og gir barna en opplevelse av naturen som en arena for lek og læring.

Dette gjør vi:

- Alle barn er ute hver dag i barnehagen (med forbehold om vær og temperaturer)
- 3-4 og 5 åringene går på tur minimum en gang i uka.
- Turene innbyr til gode opplevelser og er tilrettelagt de ulike aldersgruppene
- Samarbeid og mestringsfølelse er viktige nøkkelbegreper
- Barnehagen stimulerer til undring og utforsking, og bruker teknologiske hjelpemidler som iPad/nettbrett og data for å hjelpe barna med å finne svar på undrende spørsmål.
- Gir barna kjennskap til bærekraftig utvikling og bidrar ut fra alder til at barna får en begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen

Antall, rom og form

Antall, rom og form handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal legge til rette og synliggjøre for at barna kan oppdage matematikk i dagliglivet og ved å selv være kreative og skapende. Arbeidet under fagområdet skal stimulere barns nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer, og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har ansvar for å oppmuntre barns egen utforsking og legge til rette for tidlig og god stimulering.

Dette gjør vi:

- Lek med ulike former i ulikt materiale. Magneter, papp, plastikk og lekedeig.
- Bøker, digitale verktøy, kroppen, sansene, ute lek, inne lek.
- Samlingsstundene, sanger, kims lek.
- Bygging, Lego, jovo, perling, tegning (speiling)
- Størrelser, mengde, volum
- Tall på vegger, rim og regler, begrep
- Bruk av tredimensjonale materiale
- Vi tilbyr lekemateriale som innbyr til matematisk tenkning
- Vi bruker riktige begreper i hverdagen
- Fokus på språk → Matematiske begrep
- Årshjul for begrep
- Spill, puslespill, konstruksjonslek
- Eksperiment
- Ulike materiale tilgjengelig
- Ipad/ data
- Førskole- skolestartergruppas aktiviteter

Etikk, religion og filosofi

Gjennom etikk, religion og filosofi formes vi til forskjellige måter å oppfatte verden og mennesker på. Dette vil prege verdier, normer og holdninger som barna lærer og utvikler. Gjennom dette fagområdet rettes det stor oppmerksomhet om barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i forhold til livsynsmangfold. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og kulturer. Barnehagen skal legge til rette for at barna skal lære seg å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar, samt legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.

I barnehagen markerer vi ulike høytider med ulik form av feiring. Vi kan lage mat og ha samling, eller leke leker som kan relateres mot høytiden eller tradisjonen. Når vi markerer høytider bruker vi mangfoldet i barnehagen, slik at de som har den kulturen kan bidra med det de kan rundt sin høytid. Vi fokuserer på fellesskap og tar barnas undringer på alvor og legger til rette for samtale med alle barn. Vi jobber med tema vennskap og følelser i barnehagen. Der lærer vi blant annet å ha empati for hverandre, gi og ta imot trøst. Vi har den tanken at man skal være mot andre slik man vil at andre skal være mot seg selv.

Dette gjør vi:

- Bevisstgjør personalet til å legge til rett for undrende og filosofiske samtaler
- Gjennom samtaler invitere barna til å reflektere over egne og andres handlinger og reaksjoner
- Synliggjør og verdsetter mangfold
- Markerer kristne høytider
- Markere høytider i andre religioner representert i barnehagen
- Lar barna bli kjent med enkelte religiøse fortellinger
- «Den gyldne regel»
- Tema vennskap og sosial kompetanse

Nærmiljø og samfunn

Vi er en barnehage med stort mangfold både når det gjelder barn, foreldre og personal. I barnehagen blir barna kjent med nærmiljøet, samfunnet og verden. Vi jobber med tema som kulturelt mangfold, familien min og ulike familieformer og levevis. Vi gir barna kjennskap til lokale tradisjoner, sørsamisk kultur og andre nasjonale minoriteter. I tillegg gir vi barna kjennskap til menneskerettighetene og da spesielt FNs barnekonvensjon.

Dette gjør vi:

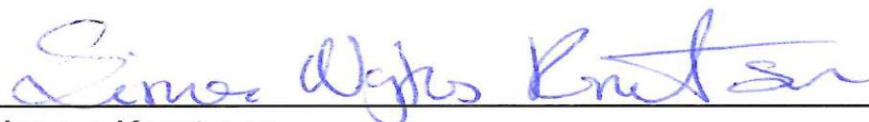
- Tar utgangspunkt i barnehagens mangfold i planarbeidet
- Gjør oss kjent med institusjoner og områder i nærmiljøet gjennom ulike turer
- Jobber med egne holdninger i personalgruppen
- Utforsker ulike landskap og barna lærer å orientere seg og ferdes trygt i trafikk og nærmiljø
- Bruker trafikk dyret Tarkus i arbeidet med å se sammenheng mellom teori og praksis

12 Språklig og matematisk utvikling

	2-3 år	3-4 år	4-5 år
SAMSPILL	<ul style="list-style-type: none"> - Samlek - Selvstendighet/ hjelpe til - Ta kontakt med andre 	<ul style="list-style-type: none"> - Lære regler i styrt aktivitet - Ta og opprettholde kontakt - Imitere 	<ul style="list-style-type: none"> - Samlek over tid - Rollelek - Sosiale spilleregler
KOMMUNIKASJON	<ul style="list-style-type: none"> - Bruk av mimikk, gester og ord. - Verbal kommunikasjon - Kort dialog 	<ul style="list-style-type: none"> - Relevant språk til situasjon - Kunne føre en dialog over tid - Verbal formulering 	<ul style="list-style-type: none"> - Fortellerstruktur - Kan barnet lett gjøre seg forståelig - Bruk av gåter og vitser.
OPPMERKSOMHET	<ul style="list-style-type: none"> - Rette og holde oppmerksomheten. - Høytlesing. 	<ul style="list-style-type: none"> - Selvvalgt aktivitet. - Sitte i ro. - Vente på tur. 	<ul style="list-style-type: none"> - Holde og rette oppmerksomhet over lengre tid. - Leke selvstendig.
SPRÅKFORSTÅELSE	<ul style="list-style-type: none"> - Dagligdagse gjenstander. - Følge en instruksjon - Gjenstand/verb. 	<ul style="list-style-type: none"> - Preposisjoner. - 3-4 farger. - Nektende setninger. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kategorisering. - Gradbøyning av adjektiv. - Beskrive.
SPRÅKLIG BEVISSTHET	<ul style="list-style-type: none"> - Billedbøker. - rim og regler. - Sangleker. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lære rim, regler og sang leker. - Leke/tøyse med språket. - Høre forskjell på b, p, k og t. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rime på egen hånd. - Lekeskriving. - Skrive navnet sitt.
UTTALE	<ul style="list-style-type: none"> - Tydelig og forståelig - Lyder som m, n, p, b, t og d. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uttale k. - Uttale s og f i begynnelse av ord. - Flerstavelser. - Fargenavn. - Spørreord. - Overbegrep 	<ul style="list-style-type: none"> - Konsonant sammensetninger. - Bruk av s og r – lyden. - Ordproduksjon. - Bruk av ord fra dagliglivet. - Bruk av verb. - bruk av pronomen. - Flertallsform av substantiv. - Fortidsform av verb. - Bruk av form, størrelse og antall.

	1-2 ÅR	3-4 ÅR	5-6 ÅR
FORMER, FIGURER OG DESIGN	<ul style="list-style-type: none"> - Møte ulike former, farger og materialer i lek og aktivitet, bøker og sanger 	<ul style="list-style-type: none"> - Leke med former og figurer, som for eksempel puslespill, rolle lek, bøker. Formingsaktiviteter, sanger og sang leker, eventyr, matlaging, fysisk aktivitet, turer i skog og mark. Kjenne til de grunnleggende formene sirkel, firkant og trekant. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skape, forme og omforme figurer/konstruksjoner gjennom konstruksjonsleker og ulike formingsmaterialer. - Sette sammen fargekombinasjoner, som å lage det norske flagg. - Bruke materialer fra naturen for å skape former og figurer. - Kunne beherske finmotoriske arbeidsredskaper og teknikker, som for eksempel å holde blyanten riktig, bruke saks, kniv, nål og tråd.
TALL, TELLING OG TALLSYSTEMER	<ul style="list-style-type: none"> - Snakke/leke om/med tall, vise tall visuelt, sanger med tall, eventyr som inneholder tall og daglige rutiner. - Parkobling via regler. Eks: «En, to, tre og med det fjerde skal det skje!» «En og to og tre indianere.» 	<ul style="list-style-type: none"> - Kjenne til tallsymbolene 0 – 9 og kunne telle til ti. - Tallaktiviteter, som for eksempel gjennom spesifikke oppgaver, enkle terning/tallspill, eventyr, sang leker, formingsaktiviteter og fysisk aktivitet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne tallramsen riktig, dvs. kunne si tallrekken riktig. - Mengdeforståelse/begrep Eks. Ved baking. - Praktiske oppgaver der tall og tallbegreper er nødvendig, som å dekke et bord, finne et bestemt antall gjenstander. - Leke butikk, der de får innblikk i kjøp og salg. - Være med å handle på butikken, ha en aktiv rolle.
KLASSIFISERING	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne sortere noen kjente gjenstander fra hverandre. Dyr og kjøretøy for eksempel. Rød bil, blå bil og så videre. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne sortere gjenstander i form, farger og størrelser. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne skille og gruppere dyr og ting i forhold til størrelse, antall, farge, levested, form og egenskaper. - Hva tilhører hva og hvem tilhører hvem.
LOKALISERING	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne hente gjenstander som barna kjenner, og bli kjent med lokalene/rommene gjennom daglige rutiner. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne plassere og hente gjenstander på riktig sted, som for eksempel sette skoene og klærne på riktig plass/knagg, ordne opp etter måltid, rydde lekene på riktig plass. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ha oversikt over inne miljøet og nærmiljøet, hvor ting og steder befinner seg.

Årsplanen 2024/2025 er godkjent av:

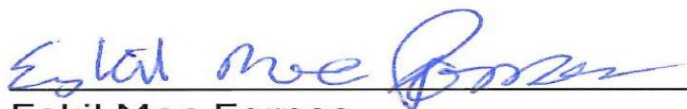
Simen Knutsen
Leder i Samarbeidsutvalget

Jannike Gartland
Leder i Foreldrenes arbeidsutvalg

Kate-Iren Aasen Sævik
Styrer

Eskil Moe Fornes
Ansattes representant